

Goigs a sant Ermengol

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Plaça de Cal Font, s/n (08700 Igualada)
Emplaçament
Alçada: A l'arxiu de la Biblioteca Central d'Igualada.
608

Coordenades:

Latitud: 41.70552
Longitud: 1.54159
UTM Est (X): 378661
UTM Nord (Y): 4618109

Classificació

Número de fitxa 08170 - 113
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Autoria de l'element: Impremta: varis tallers tipogràfics
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Biblioteca Central d'Igualada. Plaça de Cal Font s/n (08700 Igualada).
Fitxes associades:
[Sant Ermengol](#)
Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa: dc., 02/11/2016 - 01:00

Descripció

Col·lecció de cinc fulls de goigs conservada a la Biblioteca Central d'Igualada, que conté diferents edicions d'un mateix text titulat: 'Goigs que es canten a la capella del gloriós Sant Ermengol, bisbe d'Urgell i Patró dels Prats de Rei, bisbat de Vic, a 3 de novembre', d'autoria anònima. El títol s'ha transcrit aquí segons la normativa actual de la llengua catalana, però en tots cinc fulls apareix escrit de maneres ortogràfiques diverses. Es tracta d'exemplars impresos sobre paper a una tinta (negre) i per una sola cara; als reversos no s'hi ha practicat cap tipus d'impressió. Cap dels fulls conté cap tipus de numeració ni de referència del tiratge.

Tots cinc fulls presenten una estructura compositiva molt similar amb petites variacions estètiques: dins d'una orla, que pot ser de motius vegetals i florals o bé de sanefes senzilles, en primer lloc es presenta el títol dels goigs a la capçalera; a continuació, s'ha gravat la representació de sant Ermengol amb vestimenta i atributs episcopals (mitra i bàcul) emmarcada dins d'un requadre i flanquejada per dos àngels o bé dos craters amb ornaments vegetals; a continuació, la lletra dels goigs distribuïda en tres columnes separades per dos corondells consistents en dues senzilles i fines línies verticals; la lletra es presenta igual en tots els fulls, salvant les variacions ortogràfiques pre-normatives abans assenyalades per al títol. Després de les tres columnes que contenen els goigs pròpiament dits, apareix una exhortació al Sant amb un 'ora pro novis' i un 'ut digni efficiamur promissionibus Christi' del Salve Regina; a continuació, i per finalitzar, en dues o tres línies que ocupen tot l'ample de la orla, s'ha inclòs un 'oremus'. En un dels casos, la indicació del taller o estamper del full s'ha fet dins la mateixa orla, just a continuació de l'oremus, però en els altres quatre casos aquesta referència es troba ja fora de l'orla.

Tres dels goigs a Sant Ermengol conservats a la Biblioteca Central d'Igualada es van imprimir en tallers de Barcelona, un a Sant Gervasi i un a Cervera, i les seves cronologies oscil·len entre finals del segle XVIII i finals del XX.

Història

Aquests goigs a sant Ermengol fan referència a la veneració de que era objecte aquest sant a l'ermita rural homònima que hi havia a l'oest del terme municipal dels Prats de Rei.

Els goigs són composicions populars de caràcter poètic, en forma de vers, per ésser cantades en actes religiosos (misses solemnes, aplecs, processons), que es van començar a popularitzar a partir dels segles baix-medievals i moderns. En inici els goigs estaven dedicats sobretot a la Mare de Deu, però aviat es van fer extensius també a Crist i als diversos Sants.

El goig més antic conservat a Catalunya ('Ballada dels goigs de Nostra Dona en vulgar català a ball rodó') és del segle XIV i es troba inclòs al Llibre Vermell de Montserrat, però es tenen notícies indirectes de que en el segle XIII ja se'n cantaven. Al tractar-se de composicions de caràcter popular, eren bàsicament de transmissió oral i no és fins els segles XVI-XVII que es comencen a publicar massivament, a iniciativa de les respectives parròquies, per ser distribuïts de manera generalitzada entre els fidels. La costum continua encara avui.

Els goigs constitueixen una valuosa font d'informació històrica, etnològica i religiosa, ja que les lletres solen contenir llegendes, referències a festes, episodis històrics, descripcions d'oficis, mencions a edificis religiosos, etc.

Una completa col·lecció de goigs dels Prats de Rei és custodiada actualment a la Biblioteca Central d'Igualada, on en els últims decennis s'ha tingut cura d'efectuar una recopilació sistemàtica dels goigs de la comarca de l'Anoia sota la direcció i iniciativa de M. Teresa Miret i Solé.

Bibliografia

-BISBAL SENDRA, M. Antònia; MIRET SOLÉ, M. Teresa; MONCUNILL VIDAL, Conxa (2001): Els goigs a la comarca de l'Anoia, Ed. Fundació Salvador Vives i Casajuana, Barcelona, p. 309-311.

Enllaços d'interès:

<http://algunsgoigs.blogspot.com.es/search/label/Prats%20de%20Rei>

GOIGS
 QUE SE CANTAN EN LA CAPELLA DEL GLORIOS St. ARMENGOL

Bisbe de Urgell, y Patró de Prats del Rey Bisbat de Vich.

á 3 de Noviembre.

Puig sou del firmament sol
 per tot hóme pecador :
 Siaú nostre protector
 gloriós Sant Armengol.

Donareu senyals de amor
 desde vostra tendre edat ,
 y per vostra santedat
 foreu despres gran Pastor ,
 sou de Urgell lo protector
 dels Prats resplandent sol,
 Siaú nostre protector etc.

En Urgell vostra noblesa
 ab miracles aumentareu ,
 la divina fe ensenhareu
 ab claredat y vivesa ,
 del Altíssim lo temor
 infundint á qualsevol.

Siaú nostre protector etc.

Quant la missa celebraba
 un ministre del Senyor ,
 era tal lo seu error
 que de l Misteri duptaba ,
 Vos desde lluny sabedor
 vingúereu per son consol etc.

Quant tals cossas ell duptaba ,
 Deu de son Gaber lo vi
 en sench hullet convertí
 que grans temors li causaba ,
 y sens vostre gran favor
 que l'auria fet sens consol ? etc.

ŷ. Ora pro nobis Beato Hermengaudé:

Los corporals tots mullats ,
 las estopas empapadas ,
 foreu per Vos aplegadas
 y en Roma ja col-locats
 véren tots lo gran honor
 que á Deus dalia lo Espanyol. etc.

Un dia Vos celebrant,
 á Jesus omnipotent
 véreu en las mans patent,
 vostres meritis confirmant,
 declarantvos ab amor
 vostra mort que causí dol. etc.

Desde l' últim pont formareu
 quant esguéreu en lo riu,
 la corrent vos portá viu
 á la que Vos entregareu,
 portantvos ab tot honor
 fins al Prat dit Armengol. etc.

Esta Capella tant santa
 Don Ramon de Berengués
 os eregi molt cortés
 en Abril de mil cinquanta ,
 perque de tot peccador
 fossea la fragua y crisol. &c.

Dos pons de sabidoria
 tenuu per col-laterals,
 Sever y Olaguer iguals
 en doctrina y energia;
 de santedat gran olor
 lliansá un y altre Espanyol. &c.

ŷ. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

Dei, quousque Omnipotens Deus; ut Beati Hermengaudi Confessoris tui, atque Pontificis, veneranda solemnitas, & devotionem nobis augeat, & salutem. Per Christum Dom. &c. ŷ. Amen.

Los devots de Prats del Rey
 vos tenen per son Patró,
 y venint ab Professó
 imploran tots son remey ,
 ja que venen ab fervor
 concelulos son consel.

Siaú nostre Protector, &c.

Vos sou tal Benefector
 que l' Terme queda guardat
 de pedra y de sequegat
 ab lo vostre gran favor,
 sobrecabundant lo humor
 nos socorreu ab lo sol.

Siaú nostre Protector
 gloriós Sant Armengol.

A tot home Vos curáu,
 al ciego, sort y tullit,
 en fi á tot affigit
 ab prodigis consolau;
 y venint ab gran dolor
 logra de Vos lo que vol.

Siaú nostre Protector
 gloriós Sant Armengol.

TORNADA.

Puix que contritis lo consol
 vos suplicim ab fervor:
 Siaú nostre Protector
 gloriós Sant Armengol.